

Strategisch plan Midpoint Brabant Smart Logistics

Inhoudsopgave

0	Samenvatting	3
1	Inleiding	6
1.1	Achtergrond	6
1.2	Proces	8
2	Logistiek in Midden-Brabant	9
2.1	Logistiek in Midden-Brabant: ruimtelijk economisch profiel	9
2.2	Logistiek in Midden-Brabant: warehousing- & transportprofiel	10
2.3	Logistiek in Midden-Brabant: profiel onderwijs en arbeidsmarkt	11
2.4	Projecten en initiatieven ondernomen in MBSL	12
2.5	Opgave voor (doorontwikkeling van) logistiek in Midden-Brabant	13
3	Ambitie	15
4	Plan van aanpak	17
1.	Human Capital-agenda die bijdraagt aan voldoende kwalitatief personeel	18
2.	Borgen van innovatie binnen en tussen bedrijven	21
3.	Slimme, duurzame regionale logistiek	25
4.	Sterke infrastructuur en slimme mobiliteit	28
5.	Sterk logistiek netwerk in Midden-Brabant en marketing	30
6.	Hoe nu verder?	32

0 Samenvatting

Midden-Brabant heeft als ambitie om koploper te zijn op gebied van slimme en duurzame logistiek. De regio is twee keer op rij gekozen tot logistieke hotspot van Nederland (2019 én 2020). Het regionale vestigingsklimaat is uitstekend en via de triple helix samenwerking Midpoint Brabant Smart Logistics wordt gewerkt aan versterking van het logistieke ecosysteem. De logistieke sector - en de daarmee samenhangende activiteiten - zijn goed voor bijna 28.000 banen in de regio en de investeringen in de logistieke infrastructuur bieden goede perspectieven voor verdere doorontwikkeling van de regio als brandpunt van logistieke stromen.

Opgave en uitdagingen voor logistiek in Midden-Brabant

Midden-Brabant wil de koppositie vasthouden en waar mogelijk het regionale logistieke ecosysteem versterken; dat is goed voor de regionale economie, het bedrijfsleven en arbeidsmarkt. Desalniettemin kent de regio enkele uitdagingen en opgaven om dit te verwezenlijken. Belangrijke uitdagingen en opgaven waar de regio op korte en middellange termijn voor staat zijn:

1. Tekort aan personeel: bedrijven ervaren een personeelstekort. Bovendien neemt het aantal logistieke studenten aan het MBO af en laten toekomstverwachtingen een dalende tendens zien. Arbeidsmigranten zijn noodzakelijk, maar er is vaak politieke en maatschappelijke discussie over de wenselijkheid van deze groep werknemers.
2. Omscholen van mensen: taken en functies in de logistiek veranderen. De gevraagde kennis omtrent techniek, co-working met gerobotiseerde en geautomatiseerde systemen en omgang met grote hoeveelheden data behoren tot de 'nieuwe' competenties. Hierdoor is er een continue behoefte om personeel om- en bij te scholen. Nu probeert elk bedrijf het wiel zelf uit te vinden en komt samenwerking op dit thema slechts beperkt van de grond.
3. Verduurzaming in de keten: rondom duurzaamheid en energietransitie zit nu en op middellange termijn veel energie en actie. Ook de logistieke sector (en haar klanten) zetten hier stappen op. De verduurzaming van transport, logistieke ketens en hoogwaardige (retour)stromen bieden kansen om het verdienvermogen en toegevoegde waarde van de logistiek te verbeteren.
4. Innovatie noodzakelijk om koploper te blijven: stilstand is achteruitgang. Innovatie en vernieuwing biedt kansen voor de logistiek in Midden-Brabant om voorop te blijven lopen.
5. Fysieke ruimte en bereikbaarheid zijn cruciaal om te (blijven) groeien. Ruimte in Midden-Brabant is op korte termijn schaars, congestie is een belangrijk aandachtspunt. Structureel aandacht voor het vestigingsklimaat en -mogelijkheden in de regio blijft noodzakelijk, van macro- tot microniveau.

Samen met vertegenwoordigers van bedrijfsleven, onderwijs en overheid is gewerkt aan een strategisch plan die houvast biedt voor de inzet van de komende jaren.

Kritische succesfactoren voor het strategisch plan

Om het plan te laten slagen en het regionale logistieke ecosysteem een boost te geven is het noodzakelijk dat zowel overheid, ondernemers als onderwijs de schouders onder het plan zetten. Dit betekent dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid ligt bij alle partijen om het plan tot een succes te maken. Die verantwoordelijkheid begint bij actieve betrokkenheid van individuele bedrijven, instellingen en overheden. Ook (financiële) bijdragen in projecten zijn cruciaal bij het versterken van de logistiek in Midden-Brabant.

Ambitie Midpoint Brabant Smart Logistics

De ambitie van dit strategisch plan is: *Midden-Brabant: koploper in slimme en duurzame logistiek.*

Binnen deze ambitie staat centraal dat Midden-Brabant voorop loopt ten aanzien van slimme en duurzame logistieke oplossingen. Dit betekent sturen op kwaliteit, een hoge (economische en maatschappelijke) toegevoegde waarde van de sector en de regio als proeftuin voor nieuwe initiatieven. De regio streeft ernaar

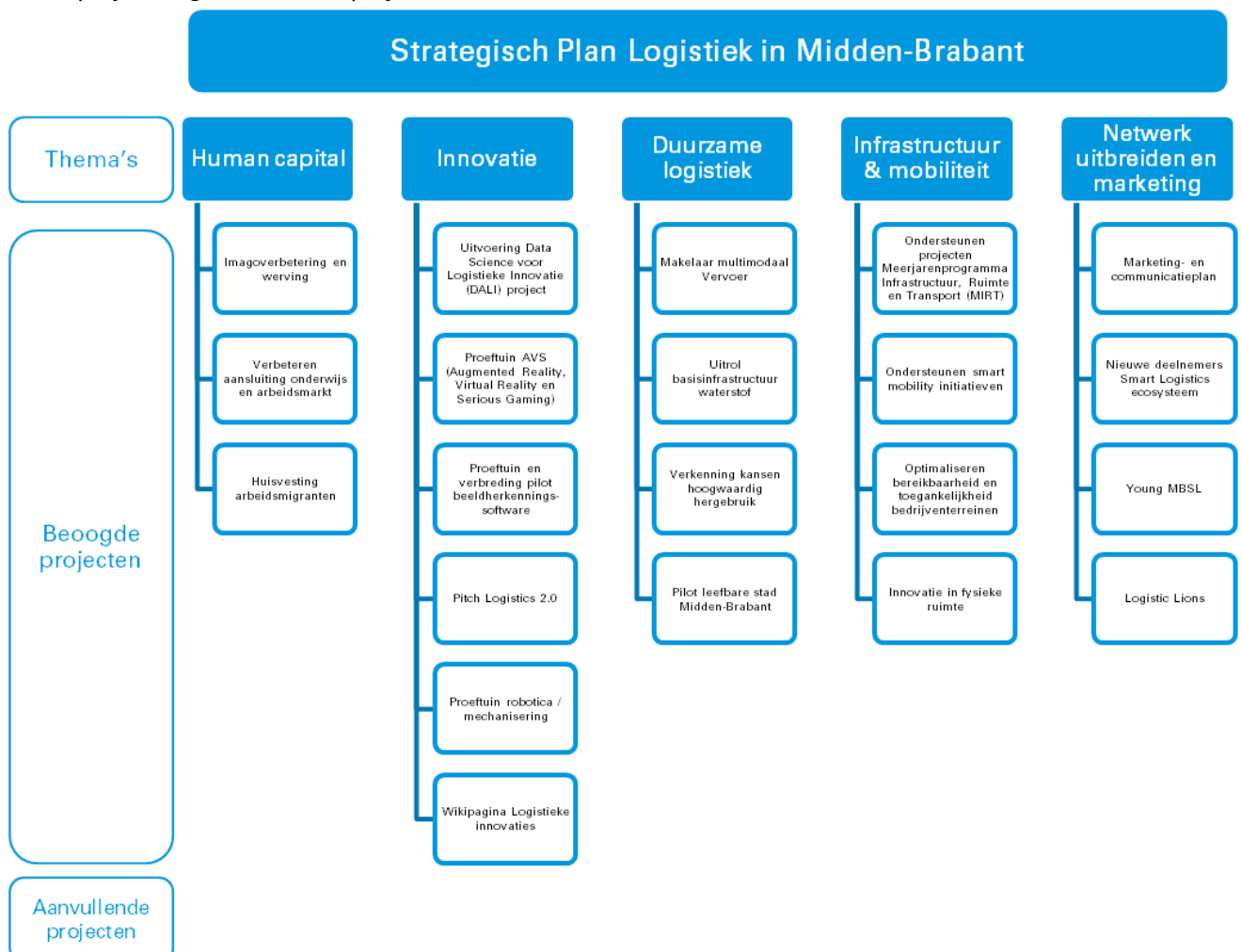
haar aantrekkelijkheid te verhogen en dat dit bedrijven bindt en aantrekt. We willen bestaande en nieuwe bedrijven helpen om slimmer te worden. De complexiteit van de dienstverlening van logistieke bedrijven stijgt; er is meer behoefte aan slimme diensten, slimme oplossingen en slim personeel. Hieraan willen we een bijdrage leveren. Duurzaamheid, energietransitie en de transitie naar een circulaire economie zijn daarnaast de kernopgaven van de komende jaren. Het versterken van de wijze waarop (nieuwe) bedrijven in het (logistieke) cluster Midden-Brabant hieraan bijdragen bepaalt mede het succes. We willen als (samenwerkende bedrijven in de) regio voorop lopen waar het gaat om duurzame toepassingen in de logistiek, innovatie (in logistieke businessmodellen) en duurzame mobiliteit/logistiek.

Projecten binnen het strategisch plan

Om de ambitie en doelstelling te kunnen realiseren is het nodig om een aantal bestaande activiteiten te blijven ondersteunen dan wel te intensiveren en een aantal nieuwe initiatieven te ondernemen. Het strategisch plan voor logistiek richt zich op diverse actielijnen. De binnen Midpoint Brabant Smart Logistics al bestaande thema's vormen de leidraad voor het plan van aanpak. Het gaat achtereenvolgens om:

1. Human Capital
2. Innovatie binnen en tussen bedrijven
3. Duurzame logistiek
4. Infrastructuur en mobiliteit
5. Netwerk uitbreiden en marketing

Onderstaande figuur geeft een overzicht van mogelijke projecten binnen het strategisch plan. Hierbij is ruimte voor nieuwe projecten en acties met een hogere prioriteit. Nadere uitwerking en concretisering van deelnemers van projecten gebeurt via de projecttafels.

Hoe nu verder?

Het opstellen van dit strategisch plan is slechts het startpunt van de doorontwikkeling van de logistieke sector in Midden-Brabant. Nu is het zaak om de actiepunten uit het plan te omarmen, aan te scherpen, aan te vullen en uit te gaan voeren. Dit gebeurt deels al omdat een deel van de acties al lopende projecten betreft. Voor de overige projecten is het van belang via projecttafels verder vorm te geven aan de uitvoering, onder andere door het aanwijzen van prioriteiten, trekkers en overige betrokken partijen.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Midden-Brabant ademt logistiek

Logistiek is voor Midden-Brabant een belangrijke economische sector. De regio heeft de ambitie om koploper te zijn in slimme en duurzame logistiek. Met vele duizenden banen, een hoge toegevoegde waarde en een sterke logistieke infrastructuur is de regio met recht als eerste regio 2 maal op rij (2019 én 2020) gekozen tot dé Logistieke Hotspot van Nederland. Deze positie is niet alleen te danken aan de gunstige ligging, maar ook aan de investeringen die in het verleden zijn gedaan, zowel in fysieke als niet-fysieke vestigingskwaliteiten, zoals beschikbaarheid en kwaliteit van arbeid, transportnetwerken, onderwijs, bedrijventerreinen e.d. Midden-Brabant is de beste regio voor logistiek doordat de regio sterk is in de “som der logistieke delen”. De regio blinkt uit op meerdere fronten. Door deze aanpak zorgt de regio continu voor excellente logistieke condities. Hierdoor kunnen bedrijven, scholen en medewerkers duurzame logistieke topprestaties leveren. Iedere dag weer.

VISIE VAN DE LOGISTIEKE REGIO MIDDEN-BRABANT

Door continu te investeren in logistieke thema's blinkt Midden-Brabant uit in de ‘som der logistieke delen’. Hierdoor biedt de regio - *nu en in de toekomst* - excellente logistieke condities voor bedrijven, scholen en medewerkers

MISSIE: Midden-Brabant helpt bedrijven bij het realiseren van duurzame logistieke topprestaties

Eén van de sterke aspecten van het logistieke vestigingsklimaat van Midden-Brabant is het regionale logistieke ecosysteem en daaraan gekoppeld de samenwerking tussen diverse partijen in de regio om de (toegevoegde waarde van de) logistiek te versterken. Midpoint Brabant Smart Logistics (MBSL) is het platform voor logistiek in Midden-Brabant en zorgt voor de realisatie van de gestelde ambities op het vlak van het regionale logistieke ecosysteem. Door het initiëren en uitvoeren van gezamenlijke (strategische) programma's en projecten, ontwikkelen en delen van kennis en het uitdragen van het vestigingsklimaat in de regio legt MBSL - samen met partners in de regio - de basis voor het behoud van de koppositie op het gebied van logistiek.

MIDPOINT BRABANT SMART LOGISTICS

MBSL vormt de schakel tussen ondernemers, overheden en onderwijs. De triple-helix samenwerking en inzet is gericht op het creëren van een optimaal werk- en vestigingsklimaat voor logistieke bedrijven. Binnen deze samenwerking heeft MBSL de volgende rollen en taken:

- Aanjagen, ontwikkelen en uitvoeren van strategische programma's en projecten op gebied van innovatie, Human Capital & duurzaamheid.
- Uitbouwen en onderhouden van het logistieke ecosysteem in Midden-Brabant (mobiliseren en activeren bedrijven, overheden, kennisinstellingen).
- Ondersteunen van relevante logistieke ontwikkelingen in de regio.
- (Mede)organiseren en onderhouden van logistieke netwerken en events met regionale impact.
- Vertegenwoordigen van het regionale logistieke belang.

Het ecosysteem waarbinnen MBSL haar rollen en taken uitvoert ligt op het snijvlak van overheid (gemeente, provincie), onderwijs (MBO, HBO, WO) en (logistieke) ondernemers. Ook overige stakeholders zijn betrokken bij de uitvoering, zoals Logistics Community Brabant, VNO/NCW, Mindlabs, etc.

Een sterke positie is geen vanzelfsprekendheid; er zijn diverse uitdagingen voor de sector en regio

Stilstand is achteruitgang. Om toonaangevend en koploper te blijven, moeten de (bedrijven in de) regio diverse uitdagingen oppakken. Er is een duidelijke *sense of urgency* om nu te investeren in het logistieke vestigingsklimaat van de toekomst. Enkele uitdagingen die we signaleren:

- Tot 2030 verwachten we dat circa 7.000 nieuwe mensen nodig zijn voor werk in de logistiek, onder andere door vergrijzing. Logistieke bedrijven ervaren nu al tekorten, problemen met bijscholing of kunnen vacatures moeilijk invullen. Bovendien daalt de instroom van zowel MBO als HBO onderwijs in de logistiek. De bestaande (regionale) arbeidsmarkt (en beschikbare studenten) gaan deze transitie niet alleen bewerkstelligen. Ook de inzet van arbeidsmigranten is én blijft nodig.
- We zoeken niet alleen nieuwe mensen voor een baan in de logistiek, maar ook andere competenties. Robotisering, automatisering en dataficering in de logistiek hebben gevolgen voor de taken die medewerkers uitvoeren en zullen ook een weerslag krijgen op de medewerkers die in de toekomst gevraagd worden. De aansluiting van onderwijs op transitie in bedrijfsleven blijft een belangrijke uitdaging in onze regio.
- Logistiek en mobiliteit groeien hard in onze regio. De gemeentes Tilburg en Waalwijk zijn bezig met concrete plannen voor uitbreiding van bestaande en/of nieuwe bedrijventerreinen. Op korte termijn bestaan uitdagingen rond de beschikbare (fysieke) ruimte voor groei, maar ook de toekomstige capaciteit van onze infrastructuur. Hier moeten we gezamenlijk een sterke agenda op ontwikkelen.
- Duurzaamheid en de energietransitie bepalen voor een groot deel de investeringsagenda de komende jaren. Landelijke en regionale ambities ten aanzien van CO₂-reductie zijn hier een voorbeeld van. De logistieke sector krijgt hier in de toekomst nog meer mee te maken.
- Om koploper te blijven is innovatie nodig. De regio wil proeftuin zijn voor de implementatie van nieuwe ideeën. Innovatieve toepassingen en oplossingen bij een zo breed mogelijke groep logistieke bedrijven is noodzakelijk.

Coronacrisis

De impact van de disruptieve coronacrisis komt bovenop bovengenoemde uitdagingen. Alhoewel het onduidelijk is welke impact de coronacrisis gaat hebben en hoe lang de gevolgen merkbaar zullen zijn, wordt effecten verwacht:

- Op korte termijn zijn effecten wisselend. We constateren vooralsnog lagere omzetten in (inter)nationaal transport als gevolg van teruglopende export en handelsbarrières, hogere druk en omloop in online verkopen, met name waar het gaat om elektronica, huishoudelijke artikelen en levensmiddelen (vooral zichtbaar in een enorme druk op pakket- en sorteercentra) en extra druk op de supermarkketens, waarbij ook extra inzet van (tijdelijk) personeel gevraagd wordt.
- Ten aanzien van werkgelegenheid en arbeidsmarkt zijn de voorspellingen eveneens wisselend. Een aantal segmenten zoekt op korte termijn extra handen, bijvoorbeeld voor de beleving van supermarkten of bezorging van boodschappen aan huis. Bijkomend probleem is dat de stroom aan - met name nieuwe - arbeidsmigranten op korte termijn kan opdrogen vanwege de beperkte mogelijkheden om het land van herkomst te verlaten. Dit zet extra druk op het bestaande personeel. Ook zorgt de coronacrisis mogelijk voor extra uitval van het aantal medewerkers als gevolg van klachten. Op middellange termijn leidt de wereldwijde economische crisis en dalend consumentenvertrouwen tot lagere omzetten en een hogere werkloosheid. Hoewel de logistieke sector mogelijk ook geraakt wordt - bijvoorbeeld door tijdelijk minder vacatures - verwachten we dat de economische effecten op de sector - en daarmee de effecten op werkgelegenheid - beperkt zullen zijn. Juist in een regio met personeelskrapte kan de recessie een kans zijn voor het omscholen van nieuwe werklozen.
- Tot op heden signaleren we een afnemend aantal vastgoedtransacties in de logistiek. In de eerste vier maanden van 2020 lag de opname 20-25% lager dan in voorgaande jaren. Onzekere tijden zorgen voor minder of uitstel van transacties. Toch signaleren we in de hotspots een blijvende logistieke dynamiek. Recent onderzoek van BCI (2020) laat zien dat logistieke vastgoedpartijen een tijdelijke dip verwachten in 2020, maar dat daarna het volume weer op niveau komt. Overigens zijn 2018 en 2019 extreme jaren geweest op de vastgoedmarkt. Een stabilisatie en/of terugval in de opname lag al langer in de lijn der

verwachtingen. Voor langere termijn wordt een stabiele groei van de economie verwacht en daarmee ook een stabiele vraag naar logistieke bedrijfsruimte.

- Bespiegelingen over mogelijke verschuivingen in supply chains of het anders inrichten van supply chains ten aanzien van productie, suppliers, risico spreiding en strategische voorraden zijn vooralsnog voorbarig. Ja, er zal een discussie komen over de wereldwijde afhankelijkheid van bepaalde producttypen van enkele landen en dit zal mogelijk leiden tot het anders taxeren van risico's en de spreiding van voorraden. Echter, dit is niet nieuw. Na elke grote disruptive of crisis ontstaat deze beweging. Overigens zijn supply chains tegenwoordig sterk afhankelijk van een wereldwijd netwerk van toeleveranciers waar logistiek een rol speelt. Met name aan de B2B-kant kan de crisis daarom leiden tot een gewijzigde strategie. De B2C-logistiek blijft sterk leunen op de locatie en ligging nabij de consumentconcentraties. Omdat Midden-Brabant voor een belangrijk deel georiënteerd is op de beleving van consumenten verwachten we hier een beperkte impact.

Strategisch plan om uitdaging aan te gaan

Door middel van dit strategisch plan wordt invulling gegeven aan de gesignaleerde uitdagingen. Het betreft een plan voor zowel korte als middellange termijn en geeft de ambitie van de regio, inclusief de belangrijkste acties en projecten die we gaan uitvoeren om de koppositie van de regio te verdedigen.

1.2 Proces

Dit strategisch plan is tot stand gekomen door betrokkenheid van diverse belanghebbenden. De stuurgroep Midpoint Brabant Smart Logistics heeft opdracht gegeven voor het opstellen van het plan. Zowel overheid, bedrijfsleven als onderwijs hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming ervan. Diverse gesprekken zijn gevoerd met vertegenwoordigers van deze stakeholders. Ook zijn de programmamanagers van MBSL nauw betrokken bij de totstandkoming van het plan.

2 Logistiek in Midden-Brabant

2.1 Logistiek in Midden-Brabant: ruimtelijk economisch profiel

In de bijlage bij dit strategisch plan is een uitvoerige beschrijving opgenomen van de ruimtelijk economische kenmerken van de logistieke sector in Midden-Brabant. We vatten deze analyse in onderstaand schema samen.

- 28.000 banen zijn direct en indirect gelieerd aan logistiek in Midpoint Brabant. Het betreft 12,8% van de totale werkgelegenheid.
- De toegevoegde waarde (bijdrage aan regionale economie) is circa € 2,4 mrd. Dit is ongeveer 15% van het totale bruto regionaal product.
- In Midpoint Brabant zijn logistieke ondernemingen gevestigd met een regionale, nationale en Europese marktorientatie.
- Ten opzichte van andere (logistieke) regio's zijn in Midpoint Brabant bovengemiddeld veel bedrijven in e-commerce, consumer electronics en retail gevestigd.

- Sinds 2013 is de vastgoedvoorraad met 55% toegenomen. De voorraad is circa 3 mln. m² in 2019.
- De regio is goed verbonden met Rotterdam en het achterland door (geplande) investeringen in weg, barge & rail-verbindingen (o.a. door investeringen in Wilhelminakanaal, Railport, verbinding met China)
- Infrastructuur voor onderwijs en innovatie zijn afgelopen jaren op poten gezet en een goede basis om op verder te werken. Er lopen diverse innovatietrajecten en bovendien is onderwijs-aanbod versterkt / op maat gemaakt.
- Regionaal ecosysteem groeit doordat steeds meer bedrijven meedoen met MBSL-projecten en initiatieven.

AANTAL BANEN & TOEGEVOEGDE WAARDE BINNEN LOGISTIEKE SECTOR(HUIS) IN MIDDEN BRABANT

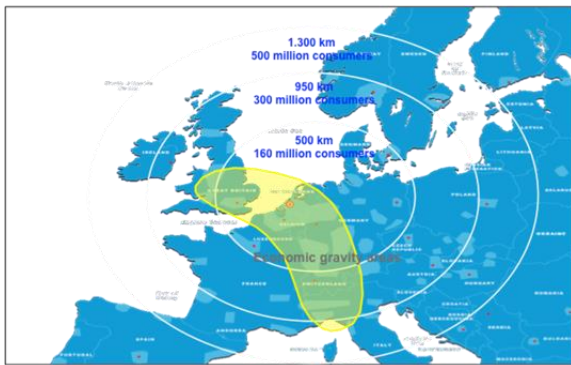
De Monitor Logistiek Sectorhuis (TNO en BCI 2013), geeft een beeld van de waarde van alle logistieke activiteiten bij bedrijven in Nederland (zowel in de sector vervoer en opslag als daarbuiten), dit wordt ook wel de functionele benadering genoemd. Op basis van dit onderzoek is de logistieke sector in Midden-Brabant - op basis van cijfers in 2019 - tegen het licht gehouden. De conclusie is dat direct en indirect de logistieke sector voor circa 15% bijdraagt aan de regionale economie (circa 2,4 miljard euro op jaarbasis). Ook in banen gaat het om substantiële aantallen (28.000 banen direct en indirect aan logistiek gelieerd). Een deel van deze banen en toegevoegde waarde wordt overigens gerealiseerd bij productiebedrijven, in de zorg of bij ICT-bedrijven.

We hebben op basis van kengetallen een uitsplitsing gemaakt binnen de sector vervoer en opslag; namelijk tussen de transportbedrijven en warehousing. Deze uitsplitsing blijft indicatief omdat diverse bedrijven zowel transport- als warehousingactiviteiten uitvoeren. Op basis van beschikbare cijfers komen we tot de conclusie dat de verhouding tussen transport en warehousing ongeveer 40:60 is. Het gaat indicatief om respectievelijk circa 4.000 en 6.000 banen in Midden-Brabant in 2019. Ook in toegevoegde waarde verwachten we een dergelijke verhouding.

Gelet op ontwikkelingen in de logistiek, zoals prijsdruk op transport en automatisering is de verwachting dat de nadruk bij logistieke ondernemers steeds meer komt te liggen op warehousing, VAL/VAS-activiteiten, (keten)regie en/of supportactiviteiten. Hiermee kunnen bedrijven zich onderscheiden en waarde/kennis toevoegen aan de bestaande aangeboden diensten. Ook in een transitie naar een circulaire economie worden dergelijke activiteiten (bv. retourstromen, eerste demontage-activiteiten, certificering, de-installatie, sorteren, etc.) van groter belang. Hiermee wordt de basis gelegd voor het vergroten van de toegevoegde waarde van de logistieke sector in Midden-Brabant.

2.2 Logistiek in Midden-Brabant: warehousing- & transportprofiel

Midden-Brabant is een logistieke topregio in Europa: een moderne en efficiënte logistieke hotspot in de Europese transportcorridors tussen de grote zeehavens Rotterdam en Antwerpen en het Europese achterland. Het logistieke bedrijfsleven in Midden-Brabant biedt betrouwbare, duurzame en hoogfrequente verbindingen met de zeehavens en de Europese markten, over weg, water en spoor.

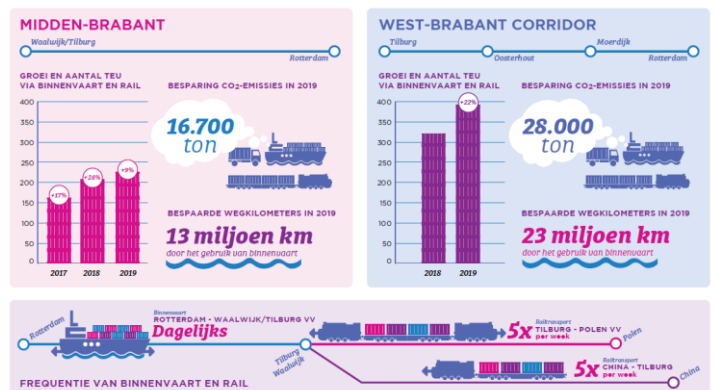

Sinds 2017 maakt de regio tevens onderdeel uit van de Nieuwe Zijderoute via de dagelijkse spoorverbinding tussen Tilburg en China (Chengdu). In de regio is een mix van nationale, Benelux en Europese operaties te vinden. De regio biedt uitstekende kennis, expertise en ruimte om (Europese) distributiecentra duurzaam te vestigen of uit te besteden. Niet voor niets hebben internationaal toonaangevende bedrijven als Samsung SDS, Ingram Micro, IFF, Fuji, Tesla, Fellowes, Coca Cola, Ericsson, Magna Tyres en NSK hun Europese logistieke operaties hier gevestigd.

De regio herbergt een onevenredig hoog aantal bedrijven in e-commerce, consumentenelektronica en retail in vergelijking met andere regio's. AH, Kwantum, DMG, de Spar, Decathlon, ELHO zijn voorbeelden van retail bedrijven met DC's in de regio. Coolblue, Bijenkorf en bol.com bedienen vanuit Midden-Brabant hun online klanten in de Benelux (en daarbuiten). De regio is de uitvalsbasis voor innovatieve regionaal gewortelde bedrijven als GVT Group of Logistics, Claassen Logistics, Versteijnen Logistics en Kivits Drunen, die op Europese en mondiale schaal opereren. Veel gerenommeerde mondiale logistieke dienstverleners runnen operaties in de regio zoals DB Schenker, Rhenus Contract Logistics, Synchreon, ID Logistics, XPO, Panalpina, Pantos en K+N.

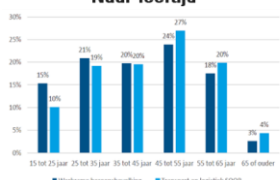
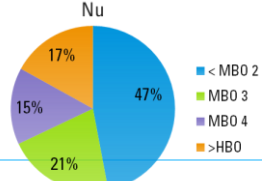
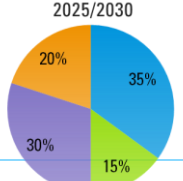
Midden-Brabant heeft de afgelopen decennia veel geïnvesteerd in logistieke infrastructuur. Daarmee is een uitstekend netwerk van multimodale verbindingen tot stand gekomen. Dit wordt ook de komende jaren verder ontwikkeld. Meerdere binnenvaartterminals (in Waalwijk en twee in Tilburg) en een railterminal (Tilburg) zorgen voor betrouwbare verbindingen met de zeehavens en het achterland. Sinds 2018 wordt door de Barge Terminal Tilburg samengewerkt met de terminals van Oosterhout en Moerdijk in de West-Brabant Corridor. Door de planning en capaciteit op elkaar af te stemmen is een frequent, vast en betrouwbare service ontwikkeld met de Haven van Rotterdam.

DE MULTIMODALE KRACHT VAN DE REGIO MIDDEN-BRABANT

2.3 Logistiek in Midden-Brabant: profiel onderwijs en arbeidsmarkt

In de bijlage bij dit strategisch plan is een beschrijving opgenomen van relevante kenmerken van de onderwijs en arbeidsmarkt voor logistiek in Midden-Brabant. We vatten deze analyse in onderstaand schema samen.

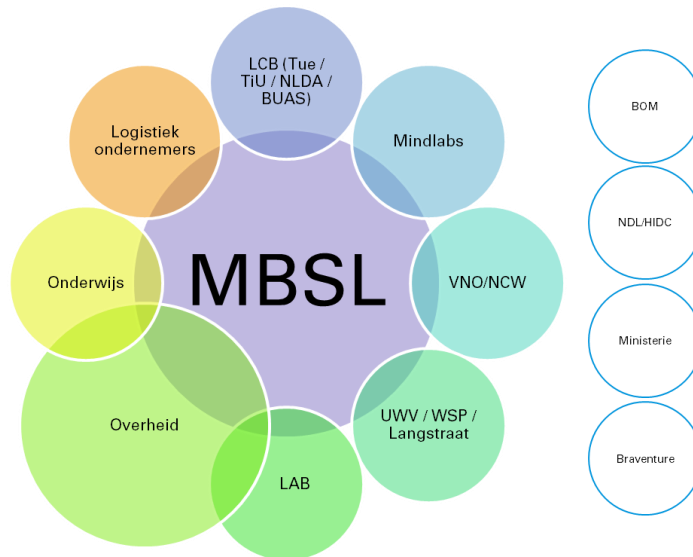
 Beroepsbevolking 230.000 Werklozen 6.700 (3,4%) Werkzoekenden met logistieke achtergrond 1.800	- Midden-Brabant kent een beroepsbevolking van 230.000 personen. - In Midden-Brabant is de werkloosheid 3,4% (6.700 geregistreerde werklozen). 45% is ouder dan 50 jaar. 1.800 geregistreerd werkzoekenden heeft logistieke achtergrond. De praktijk leert dat ca. 1/3^e ook daadwerkelijk in logistiek gaat werken. - Bovendien zijn er ruim 9.000 bijstandsuitkeringen geregistreerd in Midden-Brabant. Niet nader gedefinieerd is hoeveel van deze personen willen en kunnen werken in de logistieke sector.																													
 Arbeidsmigranten 15.000 – 16.000 ... waarvan werkzaam in logistiek 6.000 – 8.000	- In Midden-Brabant zijn naar schatting 15.000-16.000 arbeidsmigranten werkzaam. - Circa 6.000-8.000 zijn werkzaam in de logistieke sector. - Circa 25% van de werkplekken bij logistieke bedrijven wordt ingevuld door arbeidsmigranten (afhankelijk van bedrijf, segment, pieken)																													
Naar leeftijd <table border="1"><caption>Naar leeftijd</caption><thead><tr><th>Leeftijd</th><th>Werkzame beroepsbevolking</th><th>Transport en logistiek 100%</th></tr></thead><tbody><tr><td>15 tot 25 jaar</td><td>10%</td><td>20%</td></tr><tr><td>25 tot 35 jaar</td><td>20%</td><td>20%</td></tr><tr><td>35 tot 45 jaar</td><td>20%</td><td>20%</td></tr><tr><td>45 tot 55 jaar</td><td>20%</td><td>27%</td></tr><tr><td>55 tot 65 jaar</td><td>20%</td><td>20%</td></tr><tr><td>65 of ouder</td><td>5%</td><td>5%</td></tr></tbody></table> Naar type contract <table border="1"><caption>Naar type contract</caption><thead><tr><th>Contract type</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>Vast contract</td><td>50 - 70%</td></tr><tr><td>Tijdelijk contract</td><td>15 - 20%</td></tr><tr><td>Uitzend/oproepkracht</td><td>15 - 30%</td></tr></tbody></table>	Leeftijd	Werkzame beroepsbevolking	Transport en logistiek 100%	15 tot 25 jaar	10%	20%	25 tot 35 jaar	20%	20%	35 tot 45 jaar	20%	20%	45 tot 55 jaar	20%	27%	55 tot 65 jaar	20%	20%	65 of ouder	5%	5%	Contract type	Percentage	Vast contract	50 - 70%	Tijdelijk contract	15 - 20%	Uitzend/oproepkracht	15 - 30%	- Werknemers in de logistieke sector zijn relatief ouder dan werknemers in andere sectoren. Dit betekent bovengemiddelde uitstroom de komende 10 jaar. - Circa 50-70% van de medewerkers in de logistiek heeft een vast contract. Dit verschilt per bedrijf. Als gevolg van Wet Arbeidsmarkt in Balans neiging naar meer vaste contracten.
Leeftijd	Werkzame beroepsbevolking	Transport en logistiek 100%																												
15 tot 25 jaar	10%	20%																												
25 tot 35 jaar	20%	20%																												
35 tot 45 jaar	20%	20%																												
45 tot 55 jaar	20%	27%																												
55 tot 65 jaar	20%	20%																												
65 of ouder	5%	5%																												
Contract type	Percentage																													
Vast contract	50 - 70%																													
Tijdelijk contract	15 - 20%																													
Uitzend/oproepkracht	15 - 30%																													
 NCVB BEDRIJFSOPLEIDINGEN 	- In Midden-Brabant (en directe omgeving) zijn diverse onderwijsmogelijkheden binnen logistiek. ROC Tilburg, BUAS, TiU, TUE hebben logistieke opleidingen. - Aantal studenten met specifieke logistieke opleiding: - ROC Tilburg: 450 studenten - HBO (BUAS): 600 studenten - WO (TiU, TUE): 270 studenten - Daarnaast hebben bedrijven individueel en/of collectief onderwijsaanbod ontwikkeld voor bij- en omscholing.																													
Nu <table border="1"><caption>Nu</caption><thead><tr><th>Opleidingsniveau</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>MBO 2</td><td>47%</td></tr><tr><td>MBO 3</td><td>21%</td></tr><tr><td>MBO 4</td><td>15%</td></tr><tr><td>>HBO</td><td>17%</td></tr></tbody></table> 2025/2030 <table border="1"><caption>2025/2030</caption><thead><tr><th>Opleidingsniveau</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>MBO 2</td><td>35%</td></tr><tr><td>MBO 3</td><td>15%</td></tr><tr><td>MBO 4</td><td>30%</td></tr><tr><td>>HBO</td><td>20%</td></tr></tbody></table>	Opleidingsniveau	Percentage	MBO 2	47%	MBO 3	21%	MBO 4	15%	>HBO	17%	Opleidingsniveau	Percentage	MBO 2	35%	MBO 3	15%	MBO 4	30%	>HBO	20%	- Komende jaren verschuiving type werk: minder handjes, meer techniek en datamanagement is vereist. Het gaat dan bijvoorbeeld om technische operators, engineers, supply chain designers, waveplanners, etc. - Gemiddeld opleidingsniveau bij logistiek zal gaan toenemen. Meer vraag naar MBO4 en HBO functies.									
Opleidingsniveau	Percentage																													
MBO 2	47%																													
MBO 3	21%																													
MBO 4	15%																													
>HBO	17%																													
Opleidingsniveau	Percentage																													
MBO 2	35%																													
MBO 3	15%																													
MBO 4	30%																													
>HBO	20%																													

Gelet op de continue vervangingsvraag en extra personeelsbehoefte in de logistiek, geconfronteerd met de beschikbare studenten en arbeidsmarkt blijkt dat de ontstane krapte eerder toe- dan af zal nemen. Hierbij houden we ook rekening met het 'verdwijnen' van circa 15% van de banen als gevolg van automatisering en robotisering. Deels spelen werkgevers hier al op in door het inzetten van uitzendkrachten, zij-instroom en arbeidsmigranten. Deze groep wordt in de toekomst van groter belang.

2.4 Projecten en initiatieven ondernomen in MBSL

Het logistieke ecosysteem van Midden-Brabant is uitgebreid en divers. In het onderstaande overzicht een beeld van de betrokken partijen in het regionale logistieke ecosysteem. Zowel overheid, bedrijven, onderwijs en overige instellingen/organisaties zijn betrokken bij de verdere versterking van de logistieke sector in de regio. Onderstaande figuur laat de diversiteit van partijen betrokken bij het logistieke ecosysteem zien.

Figuur 1: Ecosysteem logistiek Midpoint Brabant Smart Logistics

Onder de vlag van MBSL zijn in de afgelopen jaren veel projecten, initiatieven en acties uitgevoerd, allen binnen de kerntaken die MBSL heeft: aanjagen, ontwikkelen & uitvoeren, ondersteunen, organiseren, mobiliseren & activeren en vertegenwoordigen. Zonder volledig te willen en kunnen zijn gaat het om onderstaand overzicht.

Tabel 1: Overzicht van uitvoering en inzet projecten

Human Capital	Mobiliteit / ruimte	Imago	Innovatie
- Logistieke Academie Midden-Brabant (op maat cursusaanbod bij- en omscholing van afgestudeerden, werknemers en arbeidsmigranten) - Opzetten van structuur Rangeerterrein om werkzoekende te begeleiden naar een baan - Koppeling van bedrijfsleven aan onderwijs (o.a. Deltaplan Techniek) - Young MBSL (netwerkvorming jonge logistiek medewerkers)	(Plan van aanpak en uitvoering) MIRT-goederenvervoercorridor: truckparking, investeringen in terminals, weginfrastructuur en vaarwegen - Waterstofverkenning (coalition of the willing) - Het NewWays Brabant programma verbindt, in samenwerking met Lean & Green Off Road, bedrijven en bestemmingen en bouwt aan nieuwe corridors vanuit Midden-Brabant. Opzet West-Brabant-corridor. - Upgrading Haven Waalwijk	- Organisatie van Nationale Distributiedag - Organisatie van Dag van de Logistiek - Marketingcampagne 'Get Ahead in Europe' - Vermarketing Logistiek Hotspot No.1 in 2019	- Huis van de Logistiek (testlocatie logistieke innovatie met wisselend succes) - Pitch Logistics (faciliterend netwerk om start ups in contact te brengen met logistieke bedrijven) - Proeftuin DAta science voor Logistieke Innovatie - Ontwikkeling proeftuin Augmented and Virtual Reality, Serious Gaming (AVS) - Pilot/challenge beeldherkenningssoftware - ITS (Smart Mobility)

Op basis van de gevoerde gesprekken en een korte evaluatie van de projecten merken we op dat er veel initiatieven en projecten zijn uitgevoerd in de afgelopen periode. Hierbij zijn ook diverse successen geboekt, waarbij ook het bedrijfsleven is aangehaakt. Het gaat zowel om kortdurende (bv. trajecten rondom imago/marketing) als initiatieven voor langere termijn (eerste verkenning, projectplannen, uitvoering, basisinfrastructuur). Met relatief beperkte capaciteit wordt veel opgepakt en geïnitieerd.

Een beperkte uitvoeringscapaciteit zorgt er voor dat niet alle ideeën actief opgepakt kunnen worden. De verbinding tussen programma's innovatie, human capital, duurzaamheid is in projecten nu nog beperkt zichtbaar. Daarnaast kan de betrokkenheid van bedrijven (met name multinationals/internationale bedrijven) groter. Een groter netwerk kan de slagkracht in acties/projecten vergroten en daarmee een kans om de logistieke sector in Midden-Brabant nog verder te versterken. Juist in de triple-helix is het van groot belang dat zowel bedrijfsleven als onderwijs en overheid van meet af aan betrokken zijn bij het initiëren en verder brengen van projecten. Hierbij past ook het vergroten van het netwerk en ecosysteem rond de logistieke sector in Midden-Brabant.

2.5 Opgave voor (doorontwikkeling van) logistiek in Midden-Brabant

Midden-Brabant wil voorop lopen op gebied van slimme en duurzame logistiek. Dit loopt uiteen van automatisering, robotisering, artificial intelligence tot virtual reality, maar ook op het toevoegen van waarde in de logistieke keten. Ondernemers zijn voornamelijk bezig met het hier en nu en ervaren problemen die op korte termijn aandacht verdienen. Het is van groot belang om naast de korte termijn ook verder te kijken en de stip aan de horizon te bepalen.

Uitdagingen voor middellange en lange termijn

Door technologische ontwikkelingen (digitalisering, nieuwe productietechnieken) en maatschappelijke opgaven (klimaat, energie, circulair) herstructureren ondernemingen de bedrijfsprocessen. Technologische vooruitgang zorgt voor een nieuwe dynamiek en het gebruik van robots, digitale innovaties en de 'internet of things' leiden tot verhoogde productie, efficiëntie en flexibiliteit. Verduurzaming en hergebruik leiden tot nieuwe productiemethoden en veranderen het design van producten. Binnen deze nieuwe werkelijkheid veranderen supply chains, businessmodellen en klantvragen. Wil Midden-Brabant ook in de toekomst koploper zijn in de logistiek dan moeten bedrijven hier een antwoord op formuleren.

Digitalisering & dataficering

Digitale innovatie of slimmer datagebruik betekent dat logistieke partijen (en hun klanten) beter in staat zijn om logistieke ketens en supply chains in te zetten en zo de toegevoegde waarde te optimaliseren. Het levert op leveringsbetrouwbaarheid, een groter vertrouwen, voorspellen van (en anticiperen op) ontwikkelingen en verhogen efficiency. Samenwerking (ook cross sectoraal met afnemers en toeleveranciers) is cruciaal om de productiviteit te vergroten en/of om supply chains te verbeteren (o.a. door efficiënter transportnetwerken, beter benutten). Samenwerking met kennisinstellingen, intermediaire organisaties en andere vergelijkbare programma's, zoals Logistics Community Brabant, regio West-Brabant of het (in ontwikkeling zijnde) Smart Services programma van Midpoint Brabant, zijn van belang om de krachten en de juiste expertise te bundelen en daarmee versnelling aan te brengen in het opzetten en uitrollen van innovatieprogramma's. Projecten zoals DALI of het delen van data vormen nu al basis voor verdere optimalisatie van productie- en logistieke ketens.

Automatisering & robotisering

Routinewerkzaamheden worden steeds meer overgenomen door robots en machines, wat leidt tot een hogere toegevoegde waarde per m². Nu al investeren bedrijven als Capi Europe, Versteijnen Logistics, Rhenus Contract Logistics en Ingram Micro/Bol.com in geautomatiseerde magazijnen en processen. Hier ligt een duidelijke kans om smart industry en smart logistics met elkaar te verbinden. De logistieke sector staat nog relatief aan het begin van een grote levenscyclus naar geautomatiseerde en gerobotiseerde logistiek. De impact op de werkgelegenheid in de logistiek is een reductie in werkgelegenheid tussen 10 en 15%. Door intensieve samenwerking tussen afnemers (de logistieke sector) en de toeleverende industrie voor de logistiek ontstaan kansen, bijvoorbeeld een proeftuin waarin bedrijven procesoptimalisaties in samenwerking met onderwijs en toeleverende industrie in-house uitproberen. Samenwerking wordt o.a. gezocht met de andere logistieke regio's in Brabant en met het programma Brabant Robotiseert, van VNO NCW.

Duurzaamheid & energietransitie

Zowel op korte als (middel)lange termijn blijft verduurzaming en energietransitie een belangrijk thema. Bedrijven zullen steeds meer gestimuleerd - dan wel gedwongen - worden om duurzamer te produceren, vervoeren en hun (fossiele) energieverbruik te reduceren. Verladers gaan in contracten meer eisen van logistieke partijen op dit vlak. Hierdoor ontstaat een momentum om versneld te investeren in een schoon wagenpark, beter benutten en modal shift. Het opzetten van de West-Brabant-Corridor en de toekenning van middelen voor de trimodale ontwikkeling van bedrijventerrein Loven in Tilburg dragen bij aan duurzaamheidsdoelstellingen. Veel bedrijven investeren daarnaast al in zon op dak, maar ook de verkenning van de kansen, technologische en economische haalbaarheid van een waterstofinfrastructuur en toepassingen binnen de logistiek bouwen hierop voort. Hierin werkt MBSL samen met Stichting MOED en Midpoint Brabant Circulair.

Nieuwe businessmodellen rondom hoogwaardige (retour)stromen

Waardeketens gaan veranderen en dit heeft invloed op wat er wordt vervoerd. Aansluiting van bestaande en nieuwe activiteiten op een gezamenlijk, efficiënt energie- en grondstoffsysteem maakt nieuwe businessmodellen voor logistieke bedrijven mogelijk en bieden de kans op een hogere (maatschappelijke) toegevoegde waarde van de sector. In dit verband denken we aan retourstromen, hergebruik en andere aspecten die samenhangen met het reduceren van grondstoffengebruik.

Rode draad: Human capital agenda die bijdraagt aan veranderingen

De human capital-agenda en -strategie moet afgestemd zijn om de huidige werknemers en nieuwe aanwas voor de logistieke sector op te leiden en bij te scholen. Hierbij gaat het naast kwantiteit ook om kwaliteit. Gelet op voornoemde uitdagingen wordt een ander logistiek medewerker gevraagd, namelijk personeel dat zijn/haar weg kent in nieuwe technieken, businessmodellen en toenemende complexiteit. Grip op de kernkwaliteiten van de medewerker van de toekomst is cruciaal om innovatief te zijn en blijven. Te meer ook omdat de concurrentie met andere bedrijfssectoren alleen maar heviger wordt.

3 Ambitie

De ambitie is de stip aan de horizon waar iedereen naartoe kan werken en bovendien een afwegingskader bij het maken van keuzes om projecten te prioriteren. Acties op de korte termijn kunnen ook beoordeeld worden op de vraag of ze bijdragen aan / toewerken naar de hoofdambitie. De ambitie hoeft niet op korte termijn realiseerbaar te zijn. De centrale ambitie voor het strategisch plan logistiek in Midden-Brabant is:

Midden-Brabant: koploper in slimme en duurzame logistiek

Binnen deze ambitie staat centraal dat Midden-Brabant voorop loopt ten aanzien van slimme en duurzame logistieke oplossingen. Dit betekent sturen op kwaliteit, een hoge (economische en maatschappelijke) toegevoegde waarde van de sector en proeftuin voor nieuwe initiatieven en business modellen. De acties uit het programma dragen er aan bij dat het regionale ecosysteem op de thema's human capital, innovatie en duurzaamheid zo aantrekkelijk is, dat dit bedrijven bindt en aantrekt. Hiermee wordt de regio sterker en bedrijven nog competitiever.

Slimmer

Midden-Brabant streeft naar kwaliteit. Voor bestaande logistieke bedrijven betekent dit een hogere omzet per m² realiseren. Het hoofddoel is niet zo veel mogelijk naar Midden-Brabant te halen, maar (logistieke) bedrijven die complementair zijn op de al in de regio gevestigde bedrijven, omdat ze bijvoorbeeld inzetten op digitalisering, automatisering en duurzaamheid, of juist omdat ze een nieuw marktsegment bedienen. Of bedrijven die bijvoorbeeld bereid zijn zich te committeren en bij te dragen aan het versterken van het regionale ecosysteem. Met andere woorden; we willen bestaande en nieuwe bedrijven helpen om slimmer te worden. De complexiteit van de dienstverlening van logistieke bedrijven stijgt; er is meer behoefte aan slimme diensten, slimme oplossingen en slim personeel. Hieraan willen we een bijdrage leveren.

Duurzamer

Duurzaamheid, energietransitie en circulaire economie zijn de kernopgaven van de komende jaren. Het versterken van de wijze waarop (nieuwe) bedrijven in het (logistieke) cluster Midden-Brabant hieraan bijdragen bepaalt mede het succes. Het gaat om duurzaam inzetten van mensen, materieel en omgeving. Dat betekent bestaand personeel slimmer maken (opleiden en trainen), nieuw talent opleiden, de vervoerscapaciteit en magazijnen zo efficiënt mogelijk laten functioneren, het vervoer over water en spoor zoveel mogelijk stimuleren en bij te dragen aan de energietransitie door de toepassing van renewable energy als brandstof voor de logistiek. We willen als (samenwerkende bedrijven in de) regio voorop lopen waar het gaat om duurzame toepassingen in de logistiek en duurzame mobiliteit/logistiek.

Midden-Brabant is de beste regio voor logistiek doordat de regio sterk is in de "som der logistieke delen". De regio blinkt uit op meerdere fronten. Door deze aanpak zorgt de regio continu voor excellente logistieke condities. Hierdoor kunnen bedrijven, scholen en medewerkers duurzame logistieke topprestaties leveren. Iedere dag weer.

VISIE VAN DE LOGISTIEKE REGIO MIDDEN-BRABANT

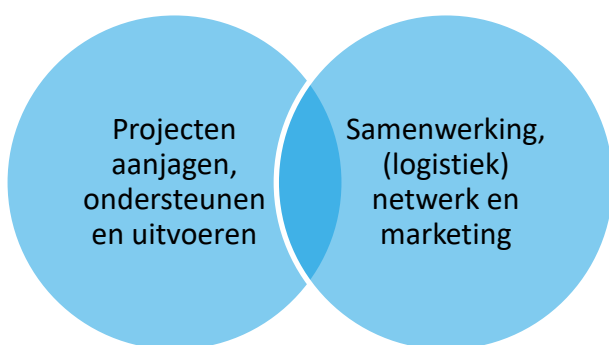
Door continu te investeren in logistieke thema's blinkt Midden-Brabant uit in de 'som der logistieke delen'. Hierdoor biedt de regio - *nu en in de toekomst* - excellente logistieke condities voor bedrijven, scholen en medewerkers

MISSIE: Midden-Brabant helpt bedrijven bij het realiseren van duurzame logistieke topprestaties

4 Plan van aanpak

Voor de versterking van de logistieke sector in Midden-Brabant is een tweeledige aanpak noodzakelijk. Enerzijds is het wenselijk om projecten (op de thema's human capital, innovatie, duurzaamheid en mobiliteit) te blijven aanjagen, ondersteunen en uitvoeren. Daarnaast is het van belang om ook de samenwerking te versterken, het (logistieke) netwerk te vergroten en te investeren in marketing en PR.

Om de ambitie en doelstelling te kunnen realiseren is het nodig om een aantal bestaande activiteiten te blijven ondersteunen dan wel te intensiveren en een aantal nieuwe initiatieven te ondernemen. Het strategisch plan voor logistiek richt zich op diverse actielijnen. De binnen Midpoint Brabant Smart Logistics al bestaande thema's vormen de leidraad voor het plan van aanpak. Het gaat achtereenvolgens om:

1. Human Capital-agenda die bijdraagt aan voldoende kwalitatief personeel.
2. Borgen van innovatie binnen en tussen bedrijven.
3. Slimme duurzame regionale logistiek.
4. Sterke infrastructuur en slimme mobiliteit.
5. Sterk logistiek netwerk in Midden-Brabant en marketing.

Hierna gaan we in op de actielijnen. We beschrijven de belangrijkste doelen per thema alsmede meetbare resultaten en projecten/activiteiten die horen bij de pijlers.

1. Human Capital-agenda die bijdraagt aan voldoende kwalitatief personeel

Doel

De logistieke onderwijs- en arbeidsmarkt in Midden-Brabant is sterk. Er is veel kennis en know how van logistieke processen en een redelijk constante aanwas van nieuwe talenten. Dit vormt een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven. Dat willen we graag zo houden en daar waar nodig versterken. De uitdaging is echter groot. De verwachting is dat er tot 2030 circa 7.000 (nieuwe) logistieke arbeidsplaatsen ingevuld moeten worden (als gevolg van groei en vervanging van bestaand personeel). Het imago van de logistiek moet omhoog om deze opgave te halen.

Logistieke innovaties leiden daarnaast tot verandering van de kennisbehoefte van personeel op zowel praktisch, leidinggevend en strategisch niveau (mbo-hbo-wo). Daarbij gaat het niet alleen om het kunnen omgaan met nieuwe technologie en IT, (het bedenken van) nieuwe businessmodellen en het implementeren van veranderingen op de werkvloer, maar ook met nieuwe acties de demografische ontwikkelingen te kunnen opvangen (o.a. de forse terugloop van mbo studenten). Door krachten te bundelen is het mogelijk om mensen sneller gericht op te leiden, in te zetten en te laten doorstromen. Dit draagt bij aan het vestigingsklimaat, de toegevoegde waarde en de werkgelegenheid. Het LAMB en de basisinfrastructuur 'Rangeerterrein' bieden een goede uitgangssituatie voor verdere versterking de komende jaren.

De bronnen voor de benodigde arbeidscapaciteit zijn: mbo/hbo/wo-studenten, werkzoekenden en flexwerkers via uitzendorganisaties. Uitgaande van deze bronnen moet een actieplan worden opgesteld binnen de Human Capital Agenda. Daarbij gaat het over onderwijs, maar ook over faciliteiten zoals bijvoorbeeld huisvesting voor arbeidsmigranten en toegankelijkheid van bedrijventerreinen. Concreet: De Logistieke Academie Midden Brabant (LAMB) zou moeten doorontwikkelen tot een LAMB 2.0 waarin ROC Tilburg, BUAS en Fontys samenwerken aan nieuw, op de vraag van het bedrijfsleven afgestemd, onderwijs zowel voor mbo als hbo en wo, maar ook aan een modulair aanbod voor zittend personeel (leven lang ontwikkelen), een modulair aanbod voor werkzoekenden via het rangeerterrein (plustrajecten) en eventueel een modulair aanbod voor de uitzendorganisaties/ arbeidsmigranten. Bedrijven moeten zich eigenaar voelen van LAMB 2.0. En er moet aandacht komen voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Streefwaarden

Binnen het thema Human Capital stellen we onszelf de volgende streefwaarden voor de periode 2020-2023:

- Instroom nieuwe mbo leerlingen binnen ROC Tilburg is in 2023 constant gebleven t.o.v. instroom in 2019;
- ROC Tilburg/ Fontys Hogeschool / BUAS bieden in 2023 2 vernieuwde opleiding(en) aan die beter aansluiten op de wensen uit de markt en ontwikkeld via de LAMB 2.0;
- ROC Tilburg/ Fontys Hogeschool / BUAS bieden in 2023 een aantal modules ten behoeve van werkzoekenden en flexwerkers/arbeidsmigranten via LAMB 2.0 op basis van de vraag van het bedrijfsleven;
- Kwantitatief is in 2023 additionele huisvesting voor 1.500 buitenlandse werknemers gerealiseerd;

Programma en projecten

Onderstaande projecten zijn onderdeel van het plan van aanpak op dit thema.

Imagoverbetering en werving: 'werken in de logistiek'	
Beschrijving	Werken in de logistiek is niet sexy. Ook is het imago suboptimaal. Gelet op de ambities en personeelsbehoefte is het wenselijk dat de instroom van nieuwe leerlingen op het onderwijs, maar ook de zijinstroom uit andere sectoren, een boost krijgt.
Deelprojecten / onderdelen	a) Opstellen en uitvoeren operationeel- en communicatieplan 'werken in de logistiek' b) Nieuwe vorm van de 'Dag/week van de logistiek', 1x per jaar: Jaarlijks terugkerend evenement op meerdere plekken in de regio. Logistiek in Midden-Brabant zet haar deuren open voor en laat in de keukens kijken en onderwijst in de activiteiten. Nieuwe medewerkers geïnteresseerd laten raken voor opleidingen en voor banen in de logistiek. Van belang dat onderwijs vanaf start aanhaakt en stevige inhoudelijke bijdrage levert. Daarbij horen onderwijsvormen als: regelmatig excursies naar bedrijven, meeloopdagen bij logistieke bedrijven, logistiek managers betrekken bij onderwijsprogramma, gebruik van VR-tools om (affiniteit met) werkzaamheden te simuleren
Prioriteit	a) ***** b) *****
Trekker & overige betrokken partijen	a) Midpoint Brabant Smart Logistics & bedrijfsleven en onderwijs b) Bedrijfsleven & MBSL, onderwijs, overheid
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	a) Activiteitenplan, agenda en marketingcampagne met onder andere: social media acties, dedicated website. b) 1x per jaar een succesvolle dag/week van de logistiek met ongeveer 50 deelnemende bedrijven en minimaal 6.000 bezoekers. Hierbij is het doel dat zowel bedrijfsleven, onderwijs deelnemen en dat dit traject een substantiële bijdrage levert aan onderwijsvernieuwing.
Financiën	a) Opstellen plan: € 5.000, uitvoeringsbudget per jaar € 15.000 b) Per jaar: € 200.000

Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt (alle niveaus)	
Beschrijving	Logistieke processen veranderen. Dit heeft weerslag op de arbeidsvraag. In de toekomst worden werkprocessen complexer. Onderwijs moet hierop in blijven spelen met gericht cursusaanbod. Ook om- en bijscholing blijven belangrijk omdat de logistiek veel nieuwe medewerkers zoekt.
Deelprojecten / onderdelen	a) Basisinfrastructuur: Rangeerterrein verder inkleden en uitvoering versnellen, onder andere door werkgevers(pool) op te zetten (afnamegarantie, beschermd werken, etc.), in samenhang met LAMB 2.0 b) Logistiek Academie Midden-Brabant (LAMB) doorontwikkelen tot een LAMB 2.0 met hbo en wo: voortbouwen op het bestaande aanbod aan (stoom)cursussen voor MBO 1 en 2, zij-instroom, migranten. Ervoor zorgen dat aanbod up to date blijft en aansluit op behoefte van werknemer en werkgever. Samenwerken aan nieuw, op de vraag van het bedrijfsleven afgestemd, onderwijs zowel voor mbo als hbo en wo, maar ook aan een modulair aanbod voor zittend personeel (leven lang ontwikkelen), een modulair aanbod voor werkzoekenden via het rangeerterrein (plustrajecten) en eventueel een modulair aanbod voor de uitzendorganisaties/ arbeidsmigranten c) De systematiek van LAMB (2.0) kenmerkt zich door vooruit te kijken naar de beroepen van de toekomst herbergt, het functieprofiel van overmorgen, het beschrijven van functieprofielen van medewerkers in de logistiek over 5 à 10 jaar. Dit om onderwijs hierop aan te haken en aansluiting op toekomstige profiel werknemer te behouden.
Prioriteit	a) ***** b) ***** c) *****
Trekker & overige betrokken partijen	a) MBSL & bedrijfsleven, onderwijs, werkhart b) NCVB & bedrijfsleven, MBSL c) MBSL & bedrijfsleven, intermediairs, onderwijs
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	a) Betrokkenheid (eigenaarschap) van bedrijven is groter. Er zijn collectieve afspraken gemaakt over de inzet van mensen uit het Rangeerterrein. b) Volledig aanbod aan opleidingen, cursussen, modules voor de drie verschillende bronnen via een digitaal systeem. c) Voor eind 2020 zijn er drie nieuwe, toekomstgerichte functieprofielen gereed op mbo-, hbo en wo niveau die in 2021 vertaald zijn in een onderwijsaanbod dat kan worden geïmplementeerd en uitgevoerd.
Financiën	a) Huidig budget continueren: € 900.000 (2 jaar) b) ntb c) Tijdsinzet medewerkers logistieke bedrijven en onderwijs

Arbeidsmigrantenhuisvesting	
Beschrijving	Arbeidsmigrantenhuisvesting is een belangrijk onderwerp. In Midden-Brabant hebben vrijwel alle gemeenten een opgave om meer huisvestingsmogelijkheden te realiseren.

	Besluit POHO Fysiek 28 juni 2018 o.b.v. vastgesteld rapport Comanen in POHO ROV 21-9-2017					
		Periode 2016-2020		Periode 2020-2025		
		%MOE-landers t.o.v. regio	Kort verblijf	Tijdelijk Verblijf	Kort verblijf	Tijdelijk Verblijf
	Dongen	4%	84-116	64-92	52-72	40-52
	Gilze en Rijen	2%	42-58	32-46	26-36	20-26
	Goirle	2%	42-58	32-46	26-36	20-26
	Heusden	10%	210-290	160-230	130-180	100-130
	Hilvarenbeek	1%	21-28	16-23	13-18	10-13
	Loon op Zand	4%	84-116	64-92	52-72	40-52
	Oisterwijk	2%	42-58	32-46	26-36	20-26
	Tilburg	61%	1281-1769	976-1403	793-1098	610-793
	Waalwijk	15%	315-435	240-345	195-270	150-195
	Ook bedrijven hebben (bv. in Waalwijk) eigen initiatieven ontplooid om tijdelijke huisvesting te organiseren. Omdat veel bedrijven afhankelijk zijn van arbeidsmigranten (en de tendens neigt naar langer verblijf) is er een noodzaak om te komen met een oplossing voor dit (structurele) huisvestingsprobleem. Voor bedrijven wordt 'humane' huisvesting vanuit corporate rules belangrijker; eerste generatie huisvesting voldoet vaak niet meer. Als laatste is ook van belang dat het imago rondom arbeidsmigranten versterkt wordt.					
Deelprojecten / onderdelen	Voor de logistiek in de regio zijn arbeidsmigranten een cruciale bron van arbeid. Dat betekent dat de benodigde faciliteiten geboden moeten worden. Naast eventueel onderwijs ook huisvesting. • Actualisatie nut en noodzaak opleiding en huisvesting arbeidsmigranten, met name voor de logistieke sector. Verkennen op welke manier arbeidsmigranten middels opleiding dan wel training sneller opgenomen te krijgen in het arbeidsproces. • Verkennen stand van zaken gecommiteerde opgave huisvesting bij gemeenten, incl. plannen. • Verbeteren kwalitatief aanbod voor logiesverblijven (privacy). • Opstellen protocol/toetsingskader voor humane huisvesting van arbeidsmigranten. • Grip krijgen op percentage van de arbeidsmigranten die uiteindelijk zich permanent in de regio gaat vestigen. • Marketingcampagne over arbeidsmigranten die werken in de logistiek in Midden-Brabant.					
Prioriteit	****					
Trekker & overige betrokken partijen	Gemeenten, investeerders, woningbouwcoöperaties & bedrijfsleven, intermediairs, MBSL is regisseur. Op dit onderwerp geldt uitvoering door andere stakeholders.					
Termijn	• Verkenning & protocol: 2020 • Uitvoering: gedurende looptijd strategisch plan.					
Beoogd resultaat	• In 2025 zicht op voldoende huisvesting & doorstroming van arbeidsmigranten					
Financiën	• Verkenning & protocol: € 50.000 • Uitvoering: particuliere budgetten (corporatie, projectontwikkeling)					

2. Borgen van innovatie binnen en tussen bedrijven

Doel

Centraal staat het versterken van de concurrentiekracht van Midden-Brabant als logistieke topregio door het stimuleren en aanjagen van innovatiekracht en vernieuwing bij het bedrijfsleven. Doel is om koploper te zijn en blijven op gebied van het toepassen van concrete innovatie in de logistiek; bedrijven in Midden-Brabant zijn koploper op gebied van operational excellence, voegen relatief veel waarde toe aan de producten en staan vooraan bij het implementeren van innovatieve supply chain oplossingen. We ondersteunen het logistieke midden- en kleinbedrijf, maar ook de internationale logistiek dienstverleners en verladers bij innovatie om de concurrentiepositie te versterken. Projecten die we uitvoeren haken hier op aan en de deelname van bedrijven is hoog.

MBSL wil een laagdrempelige toegang tot (bestaande) kennis en innovaties realiseren, zodat de regio een proeftuin is voor de toepassing van nieuwe concepten en toepassingen. Door kennis te delen en best practices onder de aandacht te brengen bij bedrijven en instellingen willen we inspireren en uitdagen om mee te doen. Dit draagt bij aan het vestigingsklimaat, toegevoegde waarde en aan verduurzaming.

Het meest kansrijk achten we die innovaties die het bedrijfsmodel (van transport, supply chain tot dagelijkse werkprocessen en inzet van nieuwe technieken) optimaliseren. Kansrijk zijn die business opportunity's die bijdragen aan generieke maatschappelijke doelstellingen zoals digitalisering, verduurzaming en mobiliteit.

BUSINESS OPPORTUNITY'S DIE WE VOOR DE KOMENDE JAREN SIGNALEREN

- Gebruik van data, Artificial Intelligence en machine learning-toepassingen in de logistiek.
- Verduurzaming van vervoer en de logistieke keten.
- Meer toegevoegde waarde leveren in de regio aan retourstromen
- Verbinden toeleverende industrie en logistiek

Streefwaarden

Binnen het thema innovatie stellen we onszelf de volgende streefwaarden voor de periode 2020-2023:

- Minimaal één majeur innovatieprogramma per jaar opgezet en in uitvoering;
- €0,5-1 miljoen aan investeringen door bedrijven opgehaald;
- 40 projectdeelnemers per jaar, jaarlijkse groei met 20%;
- 3-4 Pitch Logistics events per jaar.

Programma en projecten

Onderstaande projecten zijn onderdeel van het plan van aanpak op dit thema.

Uitvoering van het DALI project

Beschrijving	DALI is een proeftuin om concrete cases voor logistieke innovatie te ontwikkelen en in te voeren. Het DALI programma richt zich op het aanreiken van kennis en hulpmiddelen tot het starten van pilots in een regionale proeftuin. Het belang van data voor efficiënte, flexibele en toekomstbestendige logistieke ketens wordt steeds groter. De DALI proeftuin moet meerwaarde bieden door het inzetten van data science expertise, het bouwen van tools, samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs, het ontsluiten van een netwerk en het spreiden van kosten en risico's.
Deelprojecten / onderdelen	• Opstarten van de pilottrajecten • Monitoring van de pilottrajecten • Borgen dat de deelnemers een beta-versie, demo tool e.d. opleveren die via LCB opgewerkt wordt tot gerieke tools die aan het werkveld beschikbaar gesteld worden
Prioriteit	*****
Trekker & overige betrokken partijen	• LCB, MBSL & REWIN
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	• 18 uitgevoerde pilots • Generieke deelbare tools, algoritmes, applicaties • Delen van de ervaringen, best practises van de deelnemers met het werkveld
Financiën	• OP-Zuid en regiodeal. Totaal projectbudget: €5 mln

Proeftuin AVS

Beschrijving	Innovatie op het gebied van Augmented Reality (AR), Virtual Reality (VR) en Serious Gaming (SG) in de logistiek in Midden-Brabant. Het doel is om een proeftuinproject te ontwikkelen waarin deelnemende bedrijven praktische toepassingen van AVS in hun eigen operationele omgeving gaan ontwikkelen, bouwen en toepassen. Voor veel bedrijven zijn de mogelijke toepassingen en bijbehorende impact nog onbekend. Mogelijke toepassingen zijn: verbeteren operationele werkprocessen, trainen van medewerkers, sneller onboarden, verhogen participatie & motivatie, verhogen productiviteit. Uitdagingen liggen met name in de (beschikbaarheid van) data, koppeling met bestaande systemen, hard- en software en aansluiting bij de realiteit.
Deelprojecten / onderdelen	• Verkennen interesse bij bedrijfsleven voor deelname (Q1&2 2020) • Publicatie White Paper (Q1 2020) • Projectaanvraag opstellen voor een proeftuin voor praktische toepassing van AVS-tools: bouwen, demo, testfase (2020-2021) • Koppeling maken met inzet van AVS tools voor onderwijs, imagoverbetering • Uitvoering proeftuin (gepland 2021-2023)
Prioriteit	*****
Trekker & overige betrokken partijen	LCB/MBSL & bedrijfsleven, andere logistieke regio's in Brabant, Mindlabs
Termijn	• Verkenning: Q2&3 2020 • Aanvragen funding proeftuin: Q2-Q3 2020 • Uitvoering: 2021-2023
Beoogd resultaat	• Implementeren van concrete en praktische oplossingen waarbij leverage ontstaat door samenwerking: generieke AVS trainingen voor logistiek die over meerdere gebruikers inzetbaar zijn • Onboarding-tool • AVS tools voor onderwijs en imagoverbetering
Financiën	Projectbudget: € 3 mln • Bijdrage vanuit bedrijfsleven: € 1,5 mln • Subsidie: € 1,5 mln

Proeftuin en verbreding pilot beeldherkenningssoftware	
Beschrijving	De combinatie van beeldherkenningstechniek en AI kan slimme toepassingen in de logistiek mogelijk maken. Hierdoor efficiëncywinst, minder papierwerk en minder fouten. Verkennen of een proeftuin mogelijk is voor concrete toepassingen die gerealiseerd kunnen worden voor bedrijfsleven.
Deelprojecten / onderdelen	• Voeren van verkennende gesprekken met logistiek dienstverleners, verladers om mogelijke toepassingen in beeld te krijgen • Ontwikkelen van nieuwe toepassingen • Test- en demonstratiefase
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	• MBSL & bedrijfsleven
Termijn	Start en afronding in 2020
Beoogd resultaat	• Ondersteuning in business development en productontwikkeling (start-ups) • Nieuwe applicaties voor logistieke markt waardoor efficiëncywinst, minder papierwerk en minder fouten.
Financiën	Initieel projectbudget: € 5.000

Pitch Logistics 2.0	
Beschrijving	Pitch Logistics is een faciliterend, intermediair netwerk om logistieke start ups in contact te brengen met het werkveld (en andersom). Belangrijkste behoeftes van start-ups zijn financiering, marktvalidatie/netwerk en personeel. Pitch logistics faciliteert het netwerk voor start-ups en brengt vernieuwing en innovatie naar het logistieke werkveld. Via verschillende kanalen en events kunnen start ups zich presenteren, zoals de Pitch website, screening events, pitch events en demo events. Daarnaast worden start-ups indien gewenst in contact gebracht met organisaties die zich specifiek richten op financiering en start-up ondersteuning (zoals Midpoint Brabant, BOM, Braventure ed.). In Brabant zijn zo'n 70 logistieke start-ups actief. Pitch Logistics is sinds 2016 jaarlijks actief met screenings (3-4 per jaar), pitch en demo-events (2-3 per jaar) verspreid over de 4 Brabantse regio's. Bezoekersaantallen variëren van 20-75 per pitch/demo event.
Deelprojecten / onderdelen	• Up to date houden van netwerk nieuwe (logistieke) start ups, ook via intermediairs als Braventure, BOM, etc. • Organisatie van 3-4 pitch & demo-events en matchmaking. • Start-ups actief betrekken bij andere pilotprojecten.
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	• MBSL is mede-initiatiefnemer en werkt hierin samen met haar partners: REWIN, BUAS/LCB, Vijfsterrenlogistiek en Supply Chain Platform Zuid-Oost-Brabant
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	• Laagdrempelige manier om Brabantse logistieke start ups in contact te brengen met logistieke bedrijfsleven. Doelen zijn ondersteunen in de marktvalidatie van start-ups en vernieuwing en innovatie naar het werkveld brengen • Logistieke start-ups zijn belangrijk onderdeel van het ecosysteem: voor overige MBSL-projecten kunnen start-ups een belangrijke voedingsbodem zijn om nieuwe ideeën concreet te maken en uit te werken (bv. challenges, hackaton, etc.).
Financiën	Events: ca. € 20.000 per jaar

Proeftuin robotica/mechanisering (aanhaken bij andere Brabantse regio's)	
Beschrijving	Automatisering en robotisering blijven een belangrijk thema om slimmer en sterker te worden in de warehouses. Hoewel diverse bedrijven investeren zijn er nog legio nieuwe mogelijkheden voor toepassing. Doel is een proeftuin op Brabantse schaal. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor een cross-over naar Smart Industry. Smart Industry is een speerpunt in de Brabantse economie en ook de ligging nabij de Brainport regio (met innovatieve start ups in mechatronica) bieden kansen voor logistieke bedrijven om proeftuin te zijn bij innovatie. Ook andere Brabantse regio's zetten hierop in (West-Brabant, NO-Brabant); hierop aanhaken.
Deelprojecten / onderdelen	• Aanhaken bij inspiratiesessie • Ondersteunen van de ontwikkeling van een proeftuin-project • Identificeren van Midden-Brabantse deelnemers en integreren in proeftuinproject • Ondersteunen van de uitvoering van de proeftuin
Prioriteit	***
Trekker & overige betrokken partijen	• REWIN/Vijfsterren Logistiek & VNO-NCW, LCB, MBSL
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	• Gefinancierd proeftuin project met Midden-Brabantse deelnemers
Financiën	Events: ca. € 20.000 per jaar

Wikipagina Logistieke Innovaties	
Beschrijving	Veel bedrijven ontwikkelen (technologische) innovaties in huis. Best practises, ervaringen, uitdagingen ed kunnen gedeeld worden middels een collectief innovatie platform: bijvoorbeeld een wiki-pagina voor bedrijven in het logistieke ecosysteem in Midden-Brabant
Deelprojecten / onderdelen	- Inspiratiesessie van bedrijven om mee te doen aan een pilot - Verkennen van de behoefte en mogelijkheden - Opzetten van een wiki-pagina voor deelnemers
Prioriteit	*****
Trekker & overige betrokken partijen	MBSL & bedrijfsleven, LCB
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	• Intensievere samenwerking tussen lokale bedrijven • Functionerende wiki-pagina om innovaties te delen (afgeschermd community)
Financiën	Verkenning haalbaarheid ca. € 5.000

3. Slimme, duurzame regionale logistiek

Doel

Op korte, middellange en lange termijn blijft verduurzaming en energietransitie een thema waar ook de logistiek stappen moet zetten. Investerings in de infrastructuur, verduurzaming van bedrijfslocaties en -panden en het bij elkaar brengen van partijen zijn cruciaal. De transitie naar een circulaire economie brengt nieuwe activiteiten en stromen met zich mee die kansen met zich meebrengen. In de nieuwe (retour)stromen zitten veel VAL/VAS-activiteiten en supply chains voor logistieke bedrijven. De circulaire economie biedt kansen voor de logistieke sector. De logistieke sector is dienstverlenend aan haar klanten. Het ontwikkelen van kennis en logistieke concepten die nodig zijn is een eerste stap om meer grip te krijgen op circulaire stromen.

Streefwaarden

Binnen het thema innovatie stellen we onszelf de volgende streefwaarden voor de periode 2020-2023:

- CO₂-reductie van 20.000 ton/jaar;
- Investerings van bedrijfsleven en overheid in waterstofpilot (infrastructuur en transportmiddelen) circa € 3 - 5 mln.;
- € 0,5 miljoen aan investeringen door bedrijven opgehaald;
- 15 projectdeelnemers, jaarlijkse groei met 20%;
- Verkenning en eerste resultaten verkenning van hoogwaardig hergebruik/meer toegevoegde waarde in de regio van retourstromen.

Programma en projecten

Onderstaande projecten zijn onderdeel van het plan van aanpak op dit thema.

Makelaar multimodaal vervoer	
Beschrijving	Via diverse programma's en investeringen is in de afgelopen periode geïnvesteerd in het verhogen van het aandeel vervoer over rail en barge. Het programma NewWays is opgenomen in het multimodale programma van LCB. Er zijn zijn fysieke investeringen gedaan (haven Loven, Wilhelminakanaal, upgradering haven Waalwijk). In samenwerking is de West-Brabant Corridor tot stand gekomen en de regio heeft een operationele treinverbinding naar China (Nieuwe Zijderoute). Er is nog veel onbenutte capaciteit op het spoor en over water. Veel (MKB)bedrijven kennen de mogelijkheden van multimodaal vervoer nog onvoldoende. Via een makelaar multimodaal vervoer wordt geïnvesteerd in het werven van nieuwe lading die van de weg gehaald kan worden. Met dedicated capaciteit worden bedrijven ontzorgd.
Deelprojecten / onderdelen	• Functieprofiel en werving Makelaar multimodaal vervoer • Inrichten reguliere werkzaamheden makelaar
Prioriteit	*****
Trekker & overige betrokken partijen	• MBSL en REWIN & LCB
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	• 10.000 teu extra van de weg en besparing CO₂-uitstoot met 1.000 ton
Financiën	• €50.000 (in combinatie met West-Brabant) • Uit budget MIRT / Plan van Aanpak Tilburg

Uitrol basisinfrastructuur waterstof	
Beschrijving	Stichting MOED, Midpoint Brabant, Vollenhoven Olie en Gemeente Tilburg verkennen (met ondersteuning van Waterstofnet) samen de mogelijkheden voor een waterstofinfrastructuur en toepassingen in de logistiek. Een 'Coalition of the Willing' is geformeerd met 10 bedrijven, die samen de kansen en de technische- en economische haalbaarheid. Doel is deze verkenning verder uit te rollen (o.a. naar Waalwijk en omgeving) en investeringen uit te lokken voor een basisinfrastructuur voor waterstof.
Deelprojecten / onderdelen	• Commitment voor investeringen in test met waterstof-wagenpark (uitbreiden van de deelnemers aan de Coalition) • Aanvragen financiering (bij via DKTi, Europese programma's) • Onderzoek naar en investeringen in Clean Energy Hubs (MIRT-goederenvervoercorridor) • Aanhaken op visie waterstof van ministerie/FME
Prioriteit	*****
Trekker & overige betrokken partijen	• MBSL, Gemeente Tilburg, Gemeente Waalwijk, Vollenhoven Olie, Stichting MOED & bedrijfsleven (ook buiten de logistiek)
Termijn	• Aanvragen financiering: 2020 • Testfase: 2020-2023 • Opschalen: 2023 ev
Beoogd resultaat	• 2 waterstoftankstations in Midden-Brabant • Praktische pilots met deelnemers met waterstof aangedreven heavy duty trucks, busjes, grondverzetwerktuigen e.d.
Financiën	• Financieringsaanvraag: ca. €40.000 • Benodigde investeringen: € 3-5 mln (infrastructuur, trucks)

Verkenning kansen hoogwaardig hergebruik/meer toegevoegde waarde aan retourestromen voor logistiek	
Beschrijving	De transitie naar een circulaire economie biedt kansen voor de logistiek. Onduidelijk is nog welke kansen exact. We willen daarom – samen met universiteit en bedrijfsleven – een verkenning starten naar relevante (retour)goederenstromen in de regio, benodigde activiteitenexpertise/faciliteiten en nieuwe businessmodellen en -kansen die de transitie met zich mee brengt. Specifiek willen we verkennen welke kansen er zijn voor het toevoegen van waarde aan de logistieke keten.
Deelprojecten / onderdelen	• Formeren van een projectteam, met representatieve samenstelling • Verkennen welke circulaire logistieke activiteiten nu al uitgevoerd worden • Verkennen welke nieuwe mogelijkheden en kansen circulaire economie brengt • Proeftuin nieuwe circulaire logistiek in Midden-Brabant • Organisatie seminar, incl. handboek om leerervaringen te delen
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	• MBSL & bedrijfsleven, onderwijs, overheid, universiteit
Termijn	Q4 2020
Beoogd resultaat	• White Paper met leerervaringen hoe circulaire economie toe te passen in supply chains en in warehouses. • Seminar met mogelijkheden voor PR
Financiën	• Verkenning (indien extern): € 25.000 • Seminar: € 5.000

Pilot leefbare stad Midden-Brabant	
Beschrijving	Eén van de innovatie thema's van LCB is de leefbare stad. Het thema haakt aan op de plannen rond het landelijke programma Zero Emissie Stadslogistiek waar Tilburg actief in betrokken is en op Provinciale plannen (reductie CO₂). Niet het voertuig (stil en schoon) is het uitgangspunt maar bestaande, verwachte goederenstromen en vervoersbehoeftes. Het programma is gericht op: • in kaart brengen van stedelijke goederenstromen (nu en toekomst) • in overleg met bedrijfsleven behoefte en duurzaamheidsmaatregelen bepalen • voorstellen voor ZE zones (inrichting, draagvlak, duurzame maatregelen) • uitvoeren van een pilot fase
Deelprojecten / onderdelen	• Analyse van huidige stromen • Consultatie bedrijfsleven • Voorstel ZE zones • Pilotfase
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	• LCB & MBSL, bedrijfsleven, overheid
Termijn	2021-2023
Beoogd resultaat	• Inrichting van ZE zones die duurzaamheidsdoelstellingen halen op basis van draagvlak in bedrijfsleven en overheid
Financiën	• Ntb

4. Sterke infrastructuur en slimme mobiliteit

Doel

Voorkomen dat de regio dichtslibt is een belangrijke doelstelling bij de ambitie om koploper te zijn en blijven in logistiek. De beschikbaarheid van een infrastructuurnetwerk (weg, water en spoor) met voldoende capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) voor het accommoderen van het goederenvervoer is hierbij cruciaal. Met de ambitie om het wegvervoer te verminderen is een goede synchromodale bereikbaarheid noodzakelijk. Dit biedt kansen voor verduurzaming (modal shift en efficiënter transport), een hogere toegevoegde waarde voor de bedrijven en verbetert de concurrentiepositie van Midden-Brabant.

Van groot belang voor de logistiek

Op het gebied van vraagstukken en uitdagingen op het gebied van infrastructuur, ruimte en mobiliteit zijn van groot belang voor het faciliteren en opvangen van de groei van de logistieke sector. Daarnaast is de multimodale infrastructuur in de regio van hoog niveau en wordt de komende jaren verder uitgebreid en op een hoger plan gebracht. Dat is nodig om de duurzame ambities in de regio te kunnen realiseren. De functie van 'trekker' op het gebied van infrastructuur, ruimte en mobiliteit ligt vaak en vooraleerst bij de Gemeentes in de regio. MBSL ondersteunt de ambities van de betrokken gemeentes door bijvoorbeeld via het MBSL netwerk te faciliteren dat bedrijven betrokken worden, behoeftes ten aanzien van relevante infrastructuur te signaleren en te verzamelen en onder de aandacht te brengen. Omdat MBSL beperkte invloed heeft op infrastructurele en ruimtelijke vraagstukken zijn hier geen streefwaarden opgenomen.

Programma en projecten

Onderstaande projecten zijn in de ogen van het MBSL platform de belangrijkste c.q. meest relevante programma's waar aandacht voor nodig is. De programma's en projecten vormen onderdeel van gemeentelijk beleid en plannen op dit thema. De rol van MBSL staat hierin beschreven.

Ondersteunen MIRT trajecten	
Beschrijving	Het Rijk investeert op verschillende terreinen in de regionale (logistieke) infrastructuur. Dit gebeurt o.a. via de MIRT projecten zoals de MIRT goederenvervoer corridors en MIRT trajecten t.a.v. de A58. Verschillende thema's als multimodaal vervoer, truckparking en kansen voor digitalisering komen in deze trajecten aan de orde. MBSL levert ondersteuning t.a.v. de ontwikkeling en praktische invulling van deze plannen.
Prioriteit	***
Trekker & overige betrokken partijen	Gemeente Tilburg, Gemeente Waalwijk & MBSL en bedrijfsleven
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan

Ondersteunen smart mobility initiatieven	
Beschrijving	Congestie op het wegennet is een van de belangrijkste bedreigingen voor een verdere ontwikkeling van Midden-Brabant. Door deze verminderende bereikbaarheid staat het vestigingsklimaat op lange termijn onder druk. Dit vraagt om maatregelen die hierop inspelen, variërend van harde infrastructuur tot stimulerende maatregelen (software). Bijvoorbeeld communicatie tussen vrachtwagen en slimme verkeerslichten kan leiden tot een verbeterde doorstroming voor het vrachtverkeer en daarmee voor minder opstoppen en uitstoot. Op verschillende locaties zijn in de regio Intelligente Verkeersregelinstanties (IVRI's) geïmplementeerd. In Q1-Q2 van 2020 komt de soft- en hardware beschikbaar om trucks hier operationeel op aan te sluiten. Via het MBSL netwerk worden geïnteresseerde bedrijven gemobiliseerd. De Gemeente Waalwijk heeft in 2019 het Smart Move programma gelanceerd waarin gekeken wordt naar de mogelijkheden t.a.v. digitalisering van aan- en afvoer van containerstromen en pakketvervoer in de stad in combinatie met de mogelijkheden van de inzet van geëlektrificeerd vervoer. MBSL levert ondersteuning t.a.v. de ontwikkeling en praktische invulling van deze plannen.
Prioriteit	***
Trekker & overige betrokken partijen	Gemeente Tilburg, Gemeente Waalwijk & MBSL en bedrijfsleven
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan

Optimaliseren bereikbaarheid en toegankelijkheid bedrijventerreinen

Beschrijving	Voor veel bedrijven is de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de locatie van groot belang, voor zowel toeleveranciers als medewerkers. Het gaat om de bereikbaarheid van bedrijfskavels (te voet, met fiets of via openbaar vervoer) en de toegankelijkheid per OV op piekuren.
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	Bedrijfsleven & BORT, parkmanagers, overheid
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan

Innovatie in fysieke ruimte (conceptueel, functioneel, green- en brownfields)

Beschrijving	Er is grote ruimtedruk op de fysieke ruimte. Streven is greenfield ontwikkelingen zo conceptueel in te richten dat er een vliegwiel ontstaat. Innovatie in fysieke ruimte betekent – waar mogelijk - het stapelen van functies en ambities die elkaar versterken (bijvoorbeeld klimaatadaptatie zoals regenwater herbenutten), energietransitie (energiehubs verbinden aan logistieke parken), meer clustering, meer brownfieldherontwikkeling en waar mogelijk het faciliteren van een circulaire economie. Een manier om dat te doen is bedrijven die functioneel met elkaar van doen hebben bij elkaar te plaatsen en deze terreinen conceptueel in te richten. Dit alles is primair een opgave van de gemeente, maar zij kan dit beter realiseren door een actieve participatie van met name het bedrijfsleven en parkmanagement.
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	Gemeente, parkmanagement, bedrijfsleven.
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan

5. Sterk logistiek netwerk in Midden-Brabant en marketing

Doel

Een deel van de genoemde uitdagingen zijn terug te voeren op het slechte imago van (werken in) de logistiek. Ook de economische toegevoegde waarde wordt nogal eens onderschat. Dit terwijl de logistiek juist van grote waarde is voor de regionale en nationale economie. Om écht impact te hebben is een imagocampagne nodig.

Het gaat dan niet alleen om het werven van nieuwe aanwas voor onderwijs en bedrijfsleven. Het verbeteren van het imago van de logistieke sector gaat breder. Het 'DNA'-verhaal beter verkopen. De bijdrage van de sector logistiek aan de maatschappelijke vraagstukken (klimaatadaptatie, de logistiek als energie-hub en het realiseren van een circulaire economie) positioneren. Onderdeel van de imagoverbetering is ook het positioneren van de innovatie als krachtige motor van de economie.

Samenwerking is het toverwoord om de ambitie te realiseren. Het realiseren van de lange termijn ambitie moet door kleine, zichtbare en meetbare projecten worden ingevuld. Succes nodigt uit tot het meer samenwerken. De logistiek (en aanverwante bedrijvigheid) in de regio moet elkaar (nog meer) kennen en er plezier in hebben samen iets moois neer te zetten. Om de ambitie te realiseren is het wenselijk om het netwerk actief binnen MBSL te vergroten en ook in te zetten op het aanhaken van nieuwe bedrijven tot het netwerk. Bovendien is het selecteren van trekkers die bereid zijn op één onderdeel het initiatief te nemen cruciaal.

Streefwaarden

Binnen het thema innovatie stellen we onszelf de volgende streefwaarden voor de periode 2020-2023:

- Groei in aantal actieve deelnemers (ambassadeurs) met 20% per jaar (bv in 2021 van 50 naar 60);
- Jaarlijks 5 netwerkevents;
- Communicatieplan MBSL.

Programma en projecten

Onderstaande projecten zijn onderdeel van het plan van aanpak op dit thema.

Marketing en communicatieplan:o.a. website en social media	
Beschrijving	Het is belangrijk dat de marketing van de logistieke sector naar een hoger niveau getild wordt. Immers, de logistieke sector staat voor een flinke opgave (imagoverbetering, innovatie, nieuwe strategische samenwerking, etc.). Marketing kan hieraan bijdragen en een breder publiek laten zien welke inspanningen geleverd worden.
Deelprojecten / onderdelen	• Vernieuwen website, met veel informatie over concrete (lopende of nieuwe) projecten. Incl. namen en rugnummers en korte marketingpropositie van de regio (basisfeiten) • 5 à 6 filmpjes met infographics over smart logistics • Brede inzet van social media • Up-to-date brengen en houden van klanten/relatiebestand
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	MBSL in afstemming met communicatiemedewerkers van gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven.
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	• Actieve communicatie van projecten en nieuwswaardige feiten over de regio en de logistieke bedrijven. Daarmee positieve bijdrage aan samenwerking, netwerk, projecten en vestigingsklimaat. • Q3 2020: nieuwe website • Dagelijkse dan wel meerdere malen per week berichten via social media (met name LinkedIn)
Financiën	• Website: € 5.000 • 5 à 6 filmpjes inclusief infographics: € 30.000 • Out-of-pocket-kosten marketing: € 10.000 per jaar

Nieuwe deelnemers Smart Logistics ecosysteem: tafels en projecten

Beschrijving	De logistieke sector (en de economie als geheel) in Midden-Brabant is gebaat bij een breed netwerk van belanghebbenden die investeren in het vestigingsklimaat van de regio. Van belang is dat zowel overheid, intermediairs als bedrijfsleven aangehaakt zijn bij de projecten en activiteiten die in de regio worden uitgevoerd. Binnen Midpoint Brabant Smart Logistics is het gewenst om de samenwerking verder vorm te geven en het netwerk uit te breiden. Zo blijft het 'verhaal' niet alleen hangen bij de koplopers, maar breder gedragen onder diverse logistieke partijen in de regio (die ook een breed palet aan logistieke activiteiten vertegenwoordigen). Hiervan wordt de sector op langere termijn sterker.
Deelprojecten / onderdelen	Continue gesprekken voeren met bestaande deelnemers en potentieel nieuwe deelnemers en deze actief opvolgen (accountmanagement)
Prioriteit	*****
Trekker & overige betrokken partijen	MBSL
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	2-4 gesprekken per maand met potentiële nieuwe ambassadeurs, projectdeelnemers e.d.
Financiën	Nvt

Young MBSL

Beschrijving	Netwerk voor jonge logistieke professionals in de regio Midden-Brabant. Het netwerk wordt georganiseerd door een bestuur van 3 personen en ondersteund (communicatie, faciliterend, financieel) door MBSL. Het netwerk heeft 30-40 aangesloten leden verspreid over logistiek dienstverleners, verladers, IT bedrijven ed. Profiel is grofweg: 1 ^e of 2 ^e baan, regionaal werkzaam in logistiek of daaraan verwant, tot 30 jaar. Mix van jonge engineers, jonge managers uit bedrijfsleven en overheden.
Deelprojecten / onderdelen	- Organisatie van diverse events om logistiek professionals bij elkaar te brengen - Netwerk, deelname vergoten - Reuring rondom events vergroten
Prioriteit	****
Trekker & overige betrokken partijen	(bestuur) YMBSL & bedrijfsleven, MBSL
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	- Organisatie minimaal 4 events per jaar (o.a. pubquiz, netwerkborrel, kennis event, borrels, etc.) - Bijdragen aan inhoudelijk programma Dag van de Logistiek, Toekomstig Techniek Talent dag, etc.
Financiën	€ 5.000 per jaar voor ondersteuning/facilitaire zaken

Logistics Lions

Beschrijving	Informeel netwerk van logistieke bedrijven (en verladers) die regelmatig met elkaar een avond organiseren. Een kijkje in de keuken bij de logistiek; met presentaties over het host-bedrijf, uitdagingen in de logistiek in Midden-Brabant en mogelijkheden om elkaar beter te leren kennen. Uit een dergelijk netwerk kan verdere samenwerking tussen bedrijven ontstaan (en ook formeler samenwerking in MBSL).
Deelprojecten / onderdelen	Netwerk opbouwen
Prioriteit	***
Trekker & overige betrokken partijen	MBSL & Bedrijfsleven
Termijn	Gedurende looptijd strategisch plan
Beoogd resultaat	- Tweemaandelijke bijeenkomst - Laagdrempelige manier om zakelijk netwerk in Midden-Brabant te versterken
Financiën	Nvt

6. Hoe nu verder?

Beoordelen van projecten en prioriteiten

Om het logistieke ecosysteem te versterken zijn diverse projecten benoemd. Hierbij is gebruik gemaakt van de lopende projecten, projecten die inspelen op de uitdagingen in de regio en is geput uit de gevoerde gesprekken en gesignaleerde opgaven door betrokkenen. Van belang is om met energie aan de slag te gaan, op korte termijn eerste resultaten te kunnen boeken (want dat geeft energie en versterkt de samenwerking), maar daarnaast de langere termijn niet uit het oog te verliezen (enkele projecten vragen om een lange adem; nu zaaien, straks oogsten).

Om te helpen bij de prioritering van projecten is een impactanalyse opgesteld om projecten te kunnen beoordelen op diverse aspecten. Van belang is om deze analyse toe te passen zowel op niveau van het strategisch plan, maar ook binnen de projecttafels. Hiermee kan de discussie worden gevoed en daadwerkelijke afspraken worden gemaakt voor uitvoering de komende jaren.

De impactanalyse ziet er als volgt uit:

Indicator	Weging op totaal en subindicatoren	Weging subfactor standaard	Weging subfactor duurzaamheid*
Impact	Weging: 30%		
	- € (wat kost het?)	33%	16,7%
	- aantal bedrijven	33%	16,7%
	- aantal medewerkers	33%	16,7%
	- CO ₂ besparing (Ton)*	0%	50%
Mate van invloed	Weging: 20%		
	- Direct (netwerkorganisaties)	50%	50%
	- Indirect (stakeholders)	50%	50%
Imago	Weging: 15%		
	Positieve bijdrage	100%	100%
Inspanning	Weging: 10%		
	- in uren (eigen + extern)**	100%	100%
Termijn van resultaat	Weging: 10%		
	- Looptijd (in jaren)***	100%	100%
Relatie naar thema's (en de combinatie daartussen)	Weging: 15%		
	Mate van betrokkenheid bij:		
	- Human Capital	20%	20%
	- Innovatie	20%	20%
	- Duurzaamheid	20%	20%
	- Infrastructuur & mobiliteit	20%	20%
	- Netwerkvorming & marketing	20%	20%
* alleen van toepassing op thema Duurzaamheid			
** weinig eigen uren nodig = hoge score (3)			
*** resultaat binnen 1 jaar = hoge score (3)			

Een eerste score van de projecten via de impactanalyse en de weging op de indicatoren levert onderstaande prioritering op.

Thema	Project	Waarde
Innovatie	Uitvoeren DALI project	2,55
Human Capital	Versterken aansluiten onderwijs en arbeidsmarkt	2,52
Human Capital	Imagoverbetering en werving: werken in de logistiek	2,45
Human Capital	Arbeidsmigrantenhuisvesting	2,42
Innovatie	Proeftuin AVS	2,33
Duurzaamheid	Makelaar Multimodaal Vervoer	2,32
Netwerkvorming & marketing	Marketing & Communicatie	2,32
Netwerkvorming & marketing	Versterken ecosysteem Smart Logistics	2,32
Innovatie	Pitch Logistics 2.0	2,30
Duurzaamheid	Uitrol basisinfrastructuur Waterstof	2,23
Innovatie	Wikipagina Logistieke Innovatie	2,20
Duurzaamheid	Verkenning hoogwaardige hergebruik	2,20
Netwerkvorming & marketing	Young MBSL	2,20
Netwerkvorming & marketing	Logistics Lions	2,12
Infrastructuur	Ondersteunen Smart Mobility initiatieven	2,07
Innovatie	Proeftuin Robotica	1,82
Infrastructuur	Ondersteuning MIRT projecten	1,82
Duurzaamheid	Leefbare logistieke Stad	1,82
Infrastructuur	Optimaliseren bereikbaarheid en toegankelijkheid bedrijventerreinen	1,66

Aan de slag

Het opstellen van dit strategisch plan is slechts het startpunt van de doorontwikkeling van de logistieke sector in Midden-Brabant. Nu is het zaak om de actiepunten uit het plan te omarmen, aan te scherpen, aan te vullen en uit te gaan voeren. Dit gebeurt deels al omdat een deel van de acties al lopende projecten betreft. Voor de overige projecten is het van belang via projecttafels (één per actielijn) verder vorm te geven aan de uitvoering, onder andere door het aanwijzen van prioriteiten, trekkers en overige betrokken partijen.